

tydning for muligheden for at nå et brugbart resultat.

Svenske og finske indlæg.

På vegne af det svenske centerparti, som væsentlig består af landboer, talte Sven Sundin. Han var rede til at forsøge at tage mod flere landbrugsvarer fra det øvrige Norden, men påpegede, at „utrymmet är mycket begränsat och att en sådan import icke löser några problem av exempelvis den storleksordning som Danmarks problem har.“ I øvrigt mindede også han om, at efter landbrugsordningen af 1967 vil efterhånden en tredjedel af al svensk agerjord blive taget ud af drift. „Det innebär att vi i realiteten redan har börjat en anpassning till en nordisk marknad alltefter vår förmåga.“

Også den svenske handelsminister Gunnar Lange gav udtryk for, at man ikke fra dansk side havde stillet ultimative krav. „Med god vilja på ömse håll bör lösningar kunna uppnås som tillgodoser danska önskemål på jordbruksområdet i rimlig grad.“ Han gjorde dog opmærksom på, at forskellige forhold havde forsinket den produktionsformindsættelse, som man tilsigtede ved en gradvis reduktion af selvforsyningen ned til 80 pct.

Veikko Savela fra det finske centerparti, det tidligere agrarforbund, spurgte, hvordan man kunne forene præferencer for de enkelte landes leverandører med sikring af prisniveauet i importlandet. Han stillede sig også spørgende over for, hvordan nordiske præferencer er forenelige med GATT-traktaten, EFTA-overenskomsten og andre aftaler.

Dansk forhandlingsvilje.

Fra dansk side førte minister Poul Nyboe Andersen ordet i debatten om landbrugseksporten. I et svar til statsminister Erlander sagde han, at „formålet med et nordisk økonomisk samarbejde ikke er at hjælpe dansk jordbrug. Det er heller ikke at hjælpe norsk fiskeri, skaffe Finland mere kapital, give svensk industri større muligheder. Men formålet er simpelt hen at skabe en mere rationel og effektiv struktur i hele det nordiske næringsliv, og her er det vor opfattelse, at man ikke kan lukke en bestemt næringsgren ude af fællesskabet, blot fordi den er mere effektiv i ét land end i de andre.“

Dette betød ikke, fortsatte Nyboe Andersen, at man uden videre kunne indføre fuld frihed for varer og produktionskræfter. Danmark ønskede selv overgangsordninger på toldunionen og andre felter. Man forstod også godt de vanskeligheder, som forelå på landbrugsområdet f. eks. i Norge, og „vi er villige til at forhandle om ordninger, der tager rimelige hensyn hertil.“ Som svar på Røislands spørgsmål bekræftede han: „Ja, vi er parat til at drøfte en nordisk jordbrugsordning, der tager hensyn til de særlige geografiske forhold i ét land som Norge. Men vi er ikke rede til at acceptere et nordisk økonomisk samarbejde, som i praksis holder jordbruget udenfor, på samme måde som det er tilfældet inden for EFTA.“

„Vi mener, at jordbrugsproblemerne kan løses i to tempi. På kortere sigt accepterer vi, at samarbejdet begrænses til det såkaldte suppleringsbehov. Det er jo af en meget beskedent størrelse, og derfor finder vi det rimeligt, at samhandelen her bør ske til nordiske priser og ikke til de meget lavere verdensmarkedspriser, der gælder for jordbrugsprodukter, og vi betragter ikke et sådant ønske om rimelige priser som subsidiært.“

„På længere sigt indebærer de danske tanker, at de nordiske lande bevidst fortsætter bestræbelserne for en stadig udbygning af samhandelen med jordbrugsprodukter. Vi mener, at det kan ske gennem en målbevidst strukturpolitik, og Danmark er villig til at bidrage finansielt til en sådan politik, under forudsætning af at der i perioden indtil strukturpolitikken begynder at virke, kan finansieres visse prisstabiliserende foranstaltninger fra en nordisk jordbrugsfond.“

Striden om toldunionen.

I den offentlige debat, således som denne genspejledes i pressen, havde meningene især været delte om toldunionen. Mens den svenske industri holdt bestemt på dens fuldstændige gennemførelse, krævede langt den overvejende opinion i dansk og norsk industri suspensioner fra en eventuel fælles toldtarif, ja, anså ofte denne for både unødvendig og skadelig. Det var denne modstand fra dansk og norsk industri, som forårsagede, at det ikke var lykkedes embedsmændene at opnå enighed om toldsatserne på fremfor alt jern